

ARKEOLOGIAN PRO GRADU -SEMINAARI (MAISTERISEMINAARI) JA -TUTKIELMA

Seminaari kuuluu syventäviin opintoihin ja on tarkoitettu arkeologian pääaineopiskelijoille, sillä sen tehtävä on edistää opiskelijoiden *pro gradu* -tutkielman valmistumista. Seminaari kokoontuu niin usein kuin töiden käsittelemiseksi on tarpeen. Seminaarilaiseksi voi kuitenkin ilmoittautua missä vaiheessa vuotta hyvänsä kun arkeologian kandidaattiseminaari on ensin suoritettu. Seminaari päättyy opiskelijan osalta silloin, kun hän on suorittanut kaikki siihen sisältyvät vaatimukset. Seminaari-istuntoja voi tulla seuraamaan kuka tahansa arkeologian pää- tai sivuaineopiskelija sekä jatko-opiskelija.

Aiheen valinta ja ohjaus

Opiskelija voi valita tutkielman aihepiirin oman kiinnostuksensa perusteella, mutta hänen on syytä keskustella aihevalinnastaan etukäteen sekä oppiaineen professorin että mahdollisen muun ohjaajaksi kaavailemansa henkilön kanssa. Viime kädessä vasta ensimmäisenä kirjallisena työnä seminaarissa esitettävä tutkimussuunnitelma ratkaisee aiheen mielekkyyden. Tutkielman aiheen sekä toisen ohjaajan valinnasta tulee ilmoittaa seminaaria hallinnoivalle amanuenssille. Tutkielman tekijää tukee työssään yksi tai useampi ohjaaja. Oppiaineen professori on yleensä tutkielman toinen ohjaaja. Hänen lisäksi tutkielmaa voi ohjata, ohjaajan ja ohjattavan yhteisestä sopimuksesta, myös muu henkilökunnan jäsen tai ulkopuolinen asiantuntija. Ulkopuolisten asiantuntijoiden käytöstä on mahdollisten taloudellisten seuraamusten vuoksi neuvoteltava aina etukäteen oppiaineen professorin kanssa. Ohjaajat auttavat sekä aiheen valinnassa että täsmentämisessä; heiltä voi kysyä myös neuvoa tutkielmaa koskevissa sisällöllisissä ja muodollisissa asioissa. Tarvittaessa ohjaaja antaa apua ja neuvoja aina kun muut virkatehtävät sen sallivat.

Uudet gradunsa aloittavat opiskelijat tekevät ohjaajansa kanssa ohjaussuunnitelman. Lomakkeita suunnitelman tekoon löytyy tiedekunnan verkkosivuilta kohdasta opiskelu/lomakkeet.

Koska ohjaaja(t) on syytä pitää ajan tasalla työn edistymisen suhteen silloinkin, kun varsinaisia ongelmia ei ole, tulisi työn tekijän ja ohjaajan arvioida yhdessä työn etenemistä säännöllisin väliajoin. Mikäli ohjaajalla on useita ohjattavia, voivat nämä halutessaan kokoontua ohjaajan johdolla seminaarityyppisiin istuntoihin varsinaisen seminaarikauden ulkopuolella. Istunnot ovat muodoltaan ja aikataulultaan varsinaisia seminaari-istuntoja vapaampia. Keskeisenä tavoitteena on, että näiden istuntojen sisältö ja aikataulu määrittyisi opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

Seminaari

Kirjallisten töiden kannalta arkeologian **seminaari jakaantuu kolmeen osaan.**

Ensimmäiseksi seminaarissa esitellään *pro gradu* -tutkielman **tutkimussuunnitelma** ja sitä jäsentävä dispositio eli alustava sisällysluettelo. Tutkimussuunnitelman painotuksen tulee olla tutkielman aihepiirin taustan, tutkimustilanteen ja lähdepohjan tarkastelussa.

Seuraavaksi esitetään noin 25–35 sivun mittainen seminaaritutkielma, joka sisältää tutkielman **disposition ja johdannon lisäksi yhden käsittelyluvun.**

Kolmannessa ja viimeisessä vaiheessa opiskelija esittää **tutkielman koko käsikirjoituksen**, johon hän voi vielä tehdä muutoksia ennen kuin se jätetään tiedekuntaan tarkastettavaksi.

Suosituksena on, että opiskelija esittää seminaarissa ainakin yhden kirjallisen työn lukukaudessa. Kirjallisten tehtävien **lisäksi jokainen seminaarilainen opponoi** jonkun toisen opiskelijan gradun käsikirjoituksen. Seminaarin hyväksyttävä suorittaminen edellyttää opiskelijalta aktiivista osallistumista, paitsi läsnäolon myös aktiivisen asenteen muodossa.

Pro gradu -tutkielma

Pro gradu -tutkielman avulla opiskelijan tulee osoittaa, että hän hallitsee arkeologisen tutkimuksen perusmenetelmät ja on kykenevä niitä soveltamaan. Graduntekijältä odotetaan paitsi laajojen asiakokonaisuuksien hallintaa, myös tiivistämisen ja asioiden selkeän ilmaisemisen taitoa.

Arkeologian *pro gradu* -tutkielmat ovat pääsääntöisesti suomenkielisiä. Tutkielman ohjepituus on 60–80 kirjoitettua sivua, olettaen että tekstin asettelu noudattaa jäljempänä esiteltyjä määrittelyjä. Erityistapauksissa myös kansainvälisesti korkeatasoisessa tieteellisessä julkaisussa, julkaistu artikkeli voidaan hyväksyä graduna.

Seminaarityöt kirjoitetaan 12 pisteisellä Times New Roman (vast.) kirjaimella, rivinvälin ollessa 1 1/2. Jokaisen sivun reunoille jätetään 2,5 cm:n marginaalit, poikkeuksena sivun sisäreuna, jonka marginaali on 4 cm. Kappaleet erotetaan toisistaan sisentämällä ensimmäistä riviä 1,5 cm luvun ensimmäistä kappaletta lukuun ottamatta. Tyhjä rivi jätetään sivulle vain ennen (ala-)otsikkoa. Taulukot, kuvat, kartat ja piirroksot sijoitetaan tekstin yhteyteen tai kootaan liitteiksi työn loppuun. Taulukoihin ja kuvitukseen tulee viitata tekstissä. Seminaaritöiden sivut numeroidaan, mieluiten sijoittamalla sivunumero keskitettynä kunkin arkin alareunaan. Sivunumeron fontti on sama kuin leipätekstissä, pistekoko 10 pt.

Valmiista gradusta otetaan tiedekunnan laskuun kaksi kopiota, jotka tekijä kansittaa omalla kustannuksellaan ja toimittaa tiedekunnan kansliaan. Graduihin liitetään enintään liuskan mittainen tiivistelmä tiedekunnan laatimalle kaavakkeelle, jonka saa tiedekunnan kansliasta tai sen voi kopioida.

Tiedekunnan koulutusdekaani nimeää oppiaineen professorin esityksestä gradulle kaksi tarkastajaa, jotka useimmiten tulevat oman oppiaineen piiristä. Tarvittaessa voidaan käyttää myös laitoksen ulkopuolelta tulevia asiantuntijoita. Opiskelija saa esittää toivomuksen toisesta tarkastajasta. Tarkastajien pitää antaa lausuntonsa kuukauden sisällä gradun jättämisestä. Gradut arvostellaan asteikolla 1-5. Gradujen arvostelussa kiinnitetään huomiota pitkälti samoihin asioihin kuin kandidaattiseminaaritöiden arvostelussa, vaatimukset ovat tosin selkeästi edellisiä korkeammalla. Tiedekunnan koulutusdekaanin nimeämät tarkastajat, joista ohjeistuksen mukaisesti ainakaan toinen ei ole osallistunut työn ohjaukseen, kirjoittavat gradusta kirjallisen lausunnon. Tutkielman hyväksymisestä päättää koulutusdekaani tarkastajien lausunnon/ lausuntojen pohjalta.

Ks. myös tiedekunnan ohjeita osoitteessa

http://www.oulu.fi/hutk/opiskelu/opas/Opas_11_13/Opas_2011-1013.html (Yleinen osa).